

MIRKO POLONIJO

Akademik Stanko Bilinski (1909. — 1998.)

Akademik Stanko Bilinski preminuo je u ponedjeljak 6. travnja 1998. u Varaždinu. Bio je umirovljeni redoviti profesor Matematičkog odjela Prirodoslovno-matematičkoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, zaslužni hrvatski geometričar koji je svojim dugogodišnjim marljivim i plodonosnim radom i djelovanjem višestruko zadužio našu matematičku znanost i svoje mnogobrojne kolege i učenike. Sprovod je bio u srijedu 8. travnja na zagrebačkome Mirogoju.

Profesor Bilinski, kako smo mu se obraćali svi mi koji smo ga poznavali, rođen je u Našicama 22. travnja 1909. godine, istoga datuma i u istome gradu kao i Izidor Kršnjavi (1845.), volio je naglasiti. Majka mu se zvala Paula, rođena Ištvančić. Otac Stanko rodio se u Beču, a u Našicama je bio šumar kod grofa Pejačevića. Profesor Bilinski imao je tri sestre: Petru (rođ. 1904.), Maru (rođ. 1905.) i Dragu (rođ. 1911.).

Klasičnu gimnaziju polazio je u Vinkovcima i Zagrebu, a 1932. godine diplomirao je teorijsku matematiku na Filozofskom fakultetu u Zagrebu.

Od 1934. do 1940. godine bio je gimnazijski profesor matematike u Varaždinu (Franjevačka klasična gimnazija), Skoplju i Sušaku. U to se vrijeme, 1937., oženio Zlatom rođ. Crnić (1908.-1992.) i s njom imao dvoje djece: Halku (rođ. 1938.) i Vandu (rođ. 1944.).

Po povratku u Zagreb, od 1940. do 1946. godine radi kao asistent u Geofizičkom zavodu, gdje se bavio meteorologijom, posebice dinamikom grmljavinskih oblaka. Međutim, njegova je prava ljubav matematika, točnije geometrija, kojoj je posvetio cijeli život. Stoga istodobno radi na doktorskoj disertaciji s temom o homogenim mrežama u ravnini. Doktorirao je 1944. godine (doktor filozofije). Bio je to trinaesti doktorat iz područja matematike obranjen na zagrebačkom Sveučilištu (prvi je postigao David Segen 1889. godine), ujedno posljednji matematički doktorat postignut na Filozofskom fakultetu.

Od 1946. godine, kada je izdvajanjem matematičko-prirodoslovnog odjela iz Filozofskog fakulteta osnovan Prirodoslovno-matematički fakultet Sveučilišta u Zagrebu, profesor je Bilinski radio u Geometrijskom zavodu toga fakulteta. Započeo je kao asistent, zatim je bio docent (1948.), pa izvanredni profesor (1952.) i od 1956. godine redoviti profesor.

Godine 1949. postao je predstojnikom Geometrijskog zavoda i tu je dužnost obavljao do umirovljenja 1978. godine.

Istaknimo da se upravo 1998. godine navršila stota obljetnica postojanja Geometrijskog zavoda i da je od svih njegovih predstojnika profesor Bilinski tu dužnost obnašao najdulje.



Kao što je dobro poznato, 1874. godine obnovljeno je Sveučilište u Zagrebu, te je tada osnovan i Mudroslovni fakultet s filozofičko-historičkim i matematičko-prirodoslovnim odjelima, koji su pak podijeljeni na katedre. Katedra za matematiku počela je s radom 1876. godine (predstojnik Karel Zahradnik), a deset godina poslije prerasla je u Matematički seminar (do 1899. predstojnik je Karel Zahradnik, a nakon njegova odlaska u Brno naslijedio ga je Vladimir Varičak). Godina 1898. osnovana je Katedra za deskriptivnu geometriju na Šumarskoj akademiji, utemeljenoj godinu dana prije u sklopu Mudroslovnog fakulteta, točnije, "prislonjenoj" na Mudroslovni fakultet. Prvi je voditelj Katedre za deskriptivnu geometriju bio David Segen, koji je tu dužnost obnašao do umirovljenja krajem šk. g. 1910./11. Te, 1911. godine djelokrug se Katedre proširuje na cijelu geometriju, te je pretvorena u Katedru za (čitavu) geometriju pod vodstvom Jurja Majcena. Krajem iste godine osnovan je Geometrijski seminar predstojnik kojega je bio J. Majcen sve do 1924. godine, kada je iznenada umro. Jedan semestar (ljetni 1924./25.) predstojnik je Marije Kiseljak, a od 1925. do 1929.

Geometrijski seminar postoji samo administrativno (predstojnici: Vladimir Varićak, 1925.-28.; Stjepan Bohnič, 1928.-29.). Godine 1929. predstojnikom postaje Rudolf Cesarec, koji tu dužnost obnaša sve do umirovljenja 1945. godine, a iduće četiri godine v. d. predstojnika je Đuro Kurepa.

Osnutkom Prirodoslovno-matematičkog fakulteta osnovano je pet odsjeka, od kojih je jedan Matematičko-fizički, a seminari mijenjaju naziv u instituti, pa tako dobivamo Institut za geometriju (uz još dva matematička: Instituta za matematiku i Instituta za primijenjenu matematiku). Godine 1959. fakultetski odsjeci Prirodoslovno-matematičkog fakulteta pretvaraju se u odjele, kojih je šest, jer iz Matematičko-fizičkog odsjeka nastaju Matematički odjel i Fizički odjel, a Institut za geometriju mijenja naziv u Zavod za geometriju, koji i danas nosi, premda je uobičajeno govoriti Geometrijski zavod.

Spomenimo da je 1946. godine osnovan i zajednički seminar Instituta za geometriju i Instituta za matematiku pod nazivom Matematički seminar, iz kojeg se Geometrijski seminar izdvojio šk. g. 1960./61., kada je započeo poslijediplomski studij matematike. Upravo je u okviru Geometrijskog seminara profesor Bilinski održao svoje posljednje predavanje na našem Sveučilištu (s naslovom *Porodica otupljenih kvaziregularnih poliedara*). Bilo je to 31. svibnja 1993.

Zapaženo matematičko djelovanje profesor Bilinski provodio je i kroz Društvo matematičara i fizičara, kojega je jedan od utemeljitelja (1949. godine, odnosno 1945., kada je osnovana matematičko-fizička sekcija Hrvatskoga prirodoslovnog društva) i vrlo aktivnih članova; uz ostale dužnosti, bio je i predsjednik Društva od 1959. do 1961. godine. Iz Društva matematičara i fizičara izraslo je 1990. godine Hrvatsko matematičko društvo, koje je za svoj znak odabralo tzv. Blanušin graf.

Zanimljivo je spomenuti kako je dokaz nerješivosti toga grafa postavio profesor Blanuša kao zadatak na jednom kolokviju 1945. i da su dva pristupom bitno različita rješenja (dokaza) dali profesori Blanuša i Bilinski u zajedničkom radu [9].

Kao predsjednik Društva matematičara i fizičara, na godišnjoj skupštini Društva 1960., profesor Bilinski održao je govor pod naslovom *Ekonomsko i kulturno značenje matematike* [25]. Taj zanimljiv i danas suvremen predsjednički govor jasno iskazuje poglede i stavove prof. Bilinskoga o matematici i aktualnim kretanjima u njoj. Navodimo završni odlomak toga govora u skladu s kojim se profesor Bilinski uvijek ponašao i djelovao:

"I doista putovi stvaralačke ljudske svijesti vrlo su složeni, pa bi bio štetan i opasan svaki pokušaj njihovog ograničavanja. Zato smatram, da bi i svako suviše usko shvaćeno planiranje naučne matematičke djelatnosti i ograničavanja naučne tematike donijelo

više trajne štete, nego časovitih neposrednih koristi. Da bi stvaralačka misao ljudska mogla doseći maksimum svoga dometa, ona mora imati osjećaj potpune nezvanosti i apsolutne slobode."

Matematičko-fizička sekcija Hrvatskoga prirodoslovnog društva počela je 1946. izdavati znanstveni časopis *Glasnik matematičko-fizički i astronomski* (koji je izlazio do 1965. godine, kada se dijeli na dva časopisa: *Glasnik matematički* i *Fizika*), kojega je dugogodišnji glavni i odgovorni urednik bio profesor Bilinski (samostalno od 1951. do 1954. godine, sa Zlatkom Jankovićem od 1955. do 1958. godine i Pavlom Papićem od 1959. do 1962. godine). U tom je razdoblju časopis izrastao u uglednu i priznatu matematičku publikaciju, te je razmjenom omogućio pritjecanje velikog broja inozemnih matematičkih časopisa u Hrvatsku.

U razdoblju od 1961. do 1974. znanstveni je rad u matematici bio organiziran u okviru Instituta za matematiku Sveučilišta u Zagrebu, čiji je direktor profesor Bilinski bio od 1962. do 1968. godine.

Dužnost dekana Prirodoslovno-matematičkog fakulteta obnašao je školske godine 1956./57.

Profesor Bilinski je bio dugogodišnji član JAZU, danas HAZU; dopisni (izvanredni) od 1963., a redoviti od 1985. godine. Međunarodno je priznanje doživio i izborom u Austrijsku akademiju znanosti, kao dopisni član od 1980. godine.

Za svoj znanstveni rad profesor je Bilinski 1967. godine dobio nagradu *Ruđer Bošković*, a 1980. državnu (republičku) *Nagradu za životno djelo*.

Svojim znanstvenim talentom i zalaganjem, širokim znanjem i velikom radnom energijom, kroz dugu profesionalnu karijeru, profesor Bilinski dao je znatan znanstveni doprinos, koji gotovo potpuno pripada geometriji. Napisao je više od pedeset radova, a posljednji je objavljen 1995. godine, kada je već navršio 86 godina. Tematski se radovi mogu svrstati u sedam skupina, kao što je učinio B. Pavković pišući u povodu 80. obljetnice života profesora Bilinskoga ([1]):

1. Teorija mreža i poliedara
2. Primjene kinematičko-geometrijskih razmatranja na fizičke geofizičke pojave
3. Elementarna geometrija i primjena ptolemejskih matrica u elementarnoj geometriji
4. Neeuklidska geometrija
5. Diferencijalna i diferencijaska geometrija
6. Linijska geometrija
7. Primjene funkcionalnih jednadžbi i teorije invarijanata na geometrijske probleme

Odmah se vidi da je geometrija znanstvena okosnica i konstanta toga plodnog i vrijednog života. Profesor Bilinski cijenjen je u međunarodnim geometrijskim krugovima, spominjan i navođen u mnogim važnim monografijama. Kako to na znanstvenom području obično biva, njegova je međunarodna prizna-

tost bila veća od one koju mu je iskazivala domaća sredina. Preporuke profesora Bilinskoga otvarale su vrata vrhunskih matematičara, za njega su pitali na svakom geometrijskom skupu, iskazujući poštovanje njegovu radu, pozivali su ga i u poznim godinama na međunarodne znanstvene skupove, a on je odlazio i bio s uvažavanjem slušan i pitan.

Slobodno možemo procijeniti da su osobito važni radovi profesora Bilinskoga iz teorije mreža i poliedara te iz hiperbolične geometrije. U tom je smislu znakovito da njegova prva dva članka, *Odnos kuta paralelnosti i pripadne distance* iz 1941. i *O Eulerovim poliedarskim relacijama* iz 1943., pripadaju upravo tim područjima geometrije.

Doktorska disertacija *Homogene mreže ravnine*, [6], istražuje raznorodne razdiobe (prekrivanja, popločavanja, parketiranja) ravnina, euklidske i neeuklidskih. Aksiomatizacijom i aritmetizacijom problema profesor je Bilinski razvio opću metodu koja se pokazala široko primjenjivom i poticajnom. Čini nam se zanimljivim ovdje navesti sadržaj te disertacije. Nakon opširnog uvoda slijede odjeljci:

1. Jednostavni i složeni ciklički sljedovi
2. Definicija mreže
3. Mreže ravnine. Nužni uvjeti realizacije pravilnih homogenih mreža u ravninama parabolične, sferno-eliptične i hiperbolične geometrije
4. Rješenja relacija nužnih uvjeta pravilnih homogenih mreža ravnine
5. Proširenje valjanosti nužnih uvjeta na općenitije homogene mreže ravnine
6. Orijentacija mreže
7. Čvorišta i poligoni višeg reda odnosno razreda
8. Realizacija mreža ravnine
9. Egzistencija homogenih mreža ravnine
10. Potpuni sistem čvorišta
11. Dokaz egzistencije nekih homogenih mreža ravnine
12. Primjena na posebne slučajeve homogenih mreža ravnina sferne, parabolične, hiperbolične i eliptične geometrije
13. Procesi koji pretvaraju jednu pravilnu homogenu mrežu ravnine u drugu

Disertacija završava crtežima pravilnih homogenih mreža parabolične ravnine, te shematskim crtežima pravilnih homogenih mreža eliptične ravnine.

Kako je razdioba sfere u bitnoj vezi s postojanjem "lijepih" geometrijskih tijela (pravilnih, polupravilnih i drugih), to su rezultati profesora Bilinskog u njegovoj disertaciji istodobno vrijedan prilog teoriji poliedara. Tim se važnim područjem geometrije profesor Bilinski bavio cijeloga života, a njegovi su posljednji radovi ([51], [52], [53], [55], [56]) također o poliedrima.

Najvažniji od tih "poliedarskih" radova zasigurno je onaj pod naslovom *Über die Rhombenisoeder*, objav-

ljen 1960. godine, u kojem se daje do tada nepoznati rompski izoedar, geometrijsko tijelo čije su stranice međusobno sukladni rombovi. Romboedar, tj. paralelepiped omeđen sukladnim rombovima, poznat je od davnine; J. Kepler (1571.-1630.) je otkrio još dva rompska tijela: rompski dodekaedar i rompski triakontaedar. Ruski matematičar E. S. Fedorov (1853.-1919.) našao je četvrto takvo tijelo, rompski ikozaedar, te je bio uvjeren da su time poznati svi rompski izoedri. Međutim, profesor Bilinski našao je peti rompski izoedar i pokazao da osim Keplerova rompskog dodekaedra postoji još jedan, novi, tzv. rompski dodekaedar 2. vrste. Nadalje, dokazao je da daljnji rompski izoedri sigurno ne postoje. Evo što se kaže u sadržaju tog rada:

"Istoplohi poliedri ili »izoedri« češće su bili sistematski istraživani, ali do danas nije teorija ovih poliedara završena. Tako napose nije poznato, da osim već davno poznatog rompskog dodekaedra postoji još jedan, koji je od prvog metrički bitno različit.

Da bi se riješio problem odrediti sve rompske izoedre, promatraju se najprije poliedri jedne šire klase, i to paralelogramski poliedri, kod kojih su sve plohe bilo kakvi paralelogrami. Ovi pripadaju još općenitijoj klasi poliedara, koje je istraživao E. S. Fedorov i nazvao ih »zonoedrima« radi karakterističnog svojstva, da su im plohe raspoređene u »zone«. Za paralelogramske poliedre dokazuje se najprije ovaj teorem:

Ako je p bilo koji prirodni broj veći od 2, tada uvijek postoji bar jedan paralelogramski poliedar sa p zona.

Kontrakcijom ili dilatacijom pojedinih zona moguće je svaki paralelogramski poliedar prevesti u njemu izomorfni rompski poliedar i obrnuto svaki rompski u njemu izomorfni paralelogramski poliedar. Da bi se odredili svi rompski izoedri potrebno je najprije odrediti sve izogonalne sisteme pravaca, t.j. takove skupove pravaca jednog istog snopa, kod kojih svaki pravac sa svakim zatvara isti kut. U trodimenzionalnom prostoru postoje tri potpuna izogonalna sistema pravaca, t.j. takva sistema pravaca, kojima nije moguće dodati još jedan daljnji pravac, a da bi izogonalnost sistema pri tome ostala sačuvana. Na ovim potpuno izogonalnim sistemima zasniva se egzistencija triju porodica rompskih izoedara. U svakoj od tih porodica, pošavši od poliedra s najvećim brojem ploha, svaki daljnji poliedar izlazi iz prethodnoga eliminacijom pojedine zone. Iz danog izlaganja je očito, da su navedeni poliedri svi mogući rompski izoedri, i da sada doista ni jedan daljnji takav poliedar nije moguć..."

Uz ostale radove profesora Bilinskoga koji se bave raznorodnim geometrijskim područjima, zapažen je doprinos geometriji njegov model hiperbolične ravnine u torusnoj ravnini (euklidska ravnina nadopunjena beskonačno dalekom točkom i dvama ide-

alnim pravcima koji se u njoj sijeku; to je homeomorfno torusu), u kojoj točke "glume" pravce, a pravokutne hiperbole točke. U sažetku rada [35] stoji: "Euklidsku ravninu moguće je na više različitih načina nadopuniti nepravim elementima. Ako se ona upotpuni nepravim elementima tako, da dobije suvislost torusa, nastaje torusna ravnina. U toj anizotropnoj ravnini definira se H-geometrija, za koju se pokazuje, da je izomorfna geometriji hiperbolične ravnine. Osnovni elementi ove H-geometrije jesu orijentirani h-pravci, koji su predočeni onim točkama torusne ravnine, koje leže izvan jednog istaknutog fundamentalnog pravca. Pri tome je h-točka takova istostrana hiperbola, kojoj je fundamentalni pravac imaginarna os. Definiraju se i ostali osnovni pojmovi H-geometrije u torusnoj ravnini, i uvodi metrika u tako definiranu geometriju. ..."

Prije je u [32] dana još jedna interpretacija geometrije hiperbolične ravnine, tada u projektivnoj geometriji pravca, u kojoj eliptična involucija na projektivnom pravcu znači točku hiperbolične ravnine, a hiperbolična involucija na tom pravcu predočuje pravac hiperbolične ravnine. Ako dvostruke točke tih involucija čine harmoničnu četvorku, pripadni su elementi u hiperboličnoj ravnini incidentni.

Problem nepostojanja evolute za određene krivulje hiperbolične ravnine u [21] je riješen definiranjem tzv. ekvidistantoide, kojoj je početna krivulja tzv. bazoida.

Vrlo su vrijedni radovi [27] i [30], u kojima se pokazuje temeljna jednostavnost vrlo važnog stavka o četiri tjemena koji se tu dokazuje za poligone u diferencijskoj geometriji.

O svojim znanstvenim rezultatima profesor je Bilinski izlagao na mnogobrojnim međunarodnim skupovima, simpozijima i kongresima (Amsterdam, Edinburgh, Stockholm, Moskva, Nice, Sofija, Carigrad, Bukurešt, Varna, Weimar, Beč, Graz, Oberwolfach), bio je redoviti sudionik domaćih znanstvenih susreta, te često pozivan na strana i domaća sveučilišta.

Bio je vrstan profesor, odličan predavač i pažljiv poučavatelj, znalački pedagog, kojega je resila očinska blagost i smirenost u obraćanju studentima i kolegama. Studenti su ga cijenili i voljeli, a mnogi od njih i danas predaju matematiku ili fiziku na osnovnim i srednjim školama ili sveučilištima. Zahvaljujući njegovim predavanjima mnogih geometrijskih kolegija bilo je lako zavoljeti i razumjeti geometriju, neke je privukao da se odluče i za znanstveni rad u tom području. Predavao je i na poslijediplomskom studiju, bio mentor većem broju poslijediplomanada, te šestorici doktoranada.

Volio je šalu, ugodno društvo; bio je velik poklonik glazbe i ljubitelj prirode.

Svojim dugim i plodnim znanstvenim, stručnim i nastavničkim radom profesor Bilinski podario je mnogo i mnogima, onima koji su toga svjesni već odav-

no, onima koji će to tek biti, i onima koji to neće ni znati.

Bio je zaljubljenik u geometriju, njezin štovatelj i vrstan znalac, ali također vješt graditelj i uspješan prinositelj.

Sjećajući se voljenog profesora i učitelja, cijenjenoga kolege i međunarodno priznatog znanstvenika, dragog prijatelja, te uvijek gospodina, ostajemo mu zahvalni i vjerni onomu o čemu nas je učio, izravno i neizravno, kao matematičar i povrh svega kao čovjek.

Popis objavljenih radova akademika Stanka Bilinskoga

1. Bilinski,-Stanko: *Odnos kuta paralelnosti i pripadne distance*. Nastavni Vjesnik 49 (1940/41), 417-422.
2. Bilinski,-Stanko: *O Eulerovim poliedarskim relacijama*. Nastavni Vjesnik 51 (1942/43), 281-285.
3. Bilinski,-Stanko: *Problem parketiranja*. Matematička čitanka, Nakladni zavod Hrvatske, Zagreb, 1947, 99-106.
4. Bilinski,-Stanko: *O jednadžbi pravca i hiperbole kod Fermata*. Matematička čitanka, Nakladni zavod Hrvatske, Zagreb, 1947, 112-115.
5. Bilinski,-S.; Sevdic,-M.: *Problem jedra*. Matematička čitanka, Nakladni zavod Hrvatske, Zagreb, 1947, 136-140.
6. Bilinski,-Stanko: *Homogene mreže ravnine*. Rad Jugoslav.-Akad.-Znanosti-i-Umjetnosti 271 (1948), 145-255.
Bilinski,-Stanko: *Homogene Netze der Ebene*. Bull.-Internat.-Acad.-Yougoslave.-Cl.-Sci.-Math.-Phys.-Tech. (N.S.) 2, (1949). 63-111
7. Bilinski,-Stanko: *Prilog dinamičkim kumulonimbusa*. Glasnik-Mat.-Fiz.-Astr.-Ser. II. 3 (1948), 29-51.
8. Bilinski,-Stanko: *O kinematičkim uvjetima frontogeneze*. Rad Geofizičkog zavoda u Zagrebu, II Ser. 2 (1948), 5-16.
9. Bilinski,-S.; Blanuša,-D.: *Dokaz nerješivosti jedne mreže*. Glasnik-Mat.-Fiz.-Astr.-Ser. II. 4 (1949), 78-80.
10. Bilinski,-Stanko: *O jednom teoremu G. Mongea*. Glasnik-Mat.-Fiz.-Astr.-Ser. II. 5, (1950). 49-55
11. Bilinski,-Stanko: *Generalizacija jednog Mongeovog teorema*. Glasnik-Mat.-Fiz.-Astr.-Ser. II. 5 (1950), 175-177.

12. Bilinski,-Stanko: *Homogene mreže zatvorenih orijentabilnih ploha*. Rad-Jugoslav.-Akad.-Znan.-Umjet.-Odjel-Mat.-Fiz.-Tehn.-Nauke 277 (1950), 129-164.
Bilinski,-Stanko: *Homogene Netze geschlossener orientierbarer Flächen*. Bull.-Internat.-Acad.-Yougoslave-Sci.-Beaux-Arts (N.S.) 6 (1952), 59-75.
13. Bilinski,-Stanko: *Über sphärische Evolventoiden der Raumkurven*. Glasnik-Mat.-Fiz.-Astr.-Ser. II. 6 (1951), 106-114.
14. Bilinski,-Stanko: *Diracova funkcija i jedan elementarni problem hidrostatičke*. Glasnik-Mat.-Fiz.-Astr.-Ser. II. 7 (1952), 219-227.
15. Bilinski,-Stanko: *Dokaz Jacobijevog teorema o sfernoj slici glavnih normala zatvorene krivulje*. Srpska-Akad.-Nauka.-Zbornik-Radova-Matematički-Inst. 18(2) (1952), 143-146.
16. Bilinski,-Stanko: *Einige Eigenschaften sphärischer Evoluten und sphärischer Evolventen*. Glasnik-Mat.-Fiz.-Astr.-Ser. II. 9 (1954), 109-114.
17. Bilinski,-Stanko: *Eine Verallgemeinerung des Satzes von Ptolemaios*. Simon-Stevin 30 (1954), 90-93.
18. Bilinski,-Stanko: *Eine Verallgemeinerung der Formeln von Frenet und eine Isomorphie gewisser Teile der Differentialgeometrie der Raumkurven*. Glasnik-Mat.-Fiz.-Astr.-Ser. II. 10 (1955), 175-180.
19. Bilinski,-Stanko: *O osnovama aksiomatike*. Nastava matematike i fizike 5 (1956), 83-87.
20. Bilinski,-Stanko: *Einige Anwendungen der Polarkoordinaten in der hyperbolischen Geometrie*. Glasnik-Mat.-Fiz.-Astr.-Ser. II. 11 (1956), 25-35.
21. Bilinski,-Stanko: *Über eine gewisse Kurvenzuordnung in der hyperbolischen Ebene*. Comment.-Math.-Helv. 32 (1957), 1-12.
22. Bilinski,-Stanko: *A note on the fundamental equations of the theory of surfaces*. Glasnik-Mat.-Fiz.-Astr.-Ser. II 13 (1958), 121-124.
23. Bilinski,-Stanko: *Über die Ordnungszahl der Klassen Eulerscher Polyeder*. Arch.-Math. 10 (1959), 180-186.
24. Bilinski,-Stanko: *Hoćemo li studirati matematiku?*. Matematičko-fizički list 10 (1959-60), 115-117.
25. Bilinski,-Stanko: *Ekonomsko i kulturno značenje matematike*. Glasnik-Mat.-Fiz.-Astronom.-Ser. II 15 (1960), 69-72.
26. Bilinski,-Stanko: *Über die Rhombenisoeder*. Glasnik-Mat.-Fiz.-Astronom.-Ser. II 15 (1960), 251-263.
27. Bilinski,-Stanko: *“Der Vierscheitelsatz” für gleichseitige Polygone*. Glasnik-Mat.-Fiz.-Astronom.-Ser. II 16 (1961), 195-201.
28. Bilinski,-Stanko: *Utjecaj otkrića neeuclidiske geometrije na savremani razvoj nauke*. Glasnik-Mat.-Fiz.-Astronom.-Ser. II 16 (1961), 143-146.
29. Bilinski,-Stanko: *Über eine Erweiterungsmöglichkeit der Kurventheorie*. Monatsh.-Math. 67 (1963), 289-304.
30. Bilinski,-Stanko: *Die primitivste Form des Vierscheitelsatzes*. Glasnik-Mat.-Fiz.-Astronom.-Ser. II 18 (1963), 85-93.
31. Bilinski,-Stanko: *Vektoren in der hyperbolischen Ebene*. Glasnik-Mat.-Fiz.-Astronom.-Ser. II 19 (1964), 37-52.
32. Bilinski,-Stanko: *Eine Interpretation der ebenen hyperbolischen Geometrie in der projektiven Geometrie der Geraden*. Glasnik-Mat.-Fiz.-Astronom.-Ser. II 20 (1965), 99-135.
33. Bilinski,-Stanko: *Einige Betrachtungen über Koordinatensysteme und Modelle der Lobatschewskischen Geometrie*. Glasnik-Mat.-Ser. III 1 (21) (1966), 177-198.
34. Bilinski,-Stanko: *Einige Betrachtungen über Geradenkoordinaten in der hyperbolischen Ebene*. Glasnik-Mat.-Ser. III 2 (22) (1967), 179-190.
35. Bilinski,-Stanko: *Über ein Modell der zweidimensionalen hyperbolischen Geometrie in der Torusebene*. Glasnik-Mat.-Ser. III 2 (22) (1967), 191-200.
36. Bilinski,-Stanko: *Über einen kurventheoretischen Satz von N. Abramescu*. Glasnik-Mat.-Ser. III 3 (23) (1968), 253-256.
37. Bilinski,-Stanko: *Zur Begründung der elementaren Inhaltslehre in der hyperbolischen Ebene*. Math.-Ann. 180 (1969), 256-268.
38. Bilinski,-Stanko: *Ein analytisches Modell der projektiven Liniengeometrie*. Monatsh.-Math. 74 (1970), 193-210.
39. Bilinski,-Stanko; Horvatić,-Krešo; Mardešić,-Sibe: *Dr. Rajko Draščić* (29. VI. 1923.-30. V. 1972). Glasnik-Mat.-Ser. III 8(28) (1973), 149-152.
40. Bilinski,-Stanko: *Über Ptolemäische Sätze*. Monatsh.-Math. 77 (1973), 193-205.
41. Bilinski,-Stanko: *Eine Eigenschaft der $(n+2, n)$ -Matrizen und Ptolemäische Funktionen von Dreieckfiguren*. Collection of articles dedicated to Stanislaw Golab on his 70th birthday, II. Demonstratio-Math. 6 (1973), 471-481.
42. Bilinski,-Stanko: *Ein Ptolemäischer Satz für den isotropen Kegel des Minkowskischen Raumes*.

- Mathematical Structures - Computational Mathematics -Mathematical Modelling, Sofija (1975),183-185.
43. Bilinski,-Stanko: *Ein Satz von Brahmagupta und seine Verallgemeinerungen*. Rad-Jugoslav.-Akad.-Znan.-Umjet. 370 (1975), 47-55.
 44. Bilinski,-Stanko: *Die linearadditiven Zweiindizesfunktionen*. Aequationes-Math. 14 (1976), 95-104.
 45. Bilinski,-Stanko: *Ein Symmetriemass von Vierecken der affinen Ebene*. Rad-Jugoslav.-Akad.-Znan.-Umjet. 382 (1978), 109-114.
 46. Bilinski,-Stanko: *Funktionale von primitiven Polygonen Kleinscher Ebenen*. Comment.-Math.-Helv. 54 (1979), no. 2, 288-303.
 47. Bilinski,-Stanko: *Ein Regularitätsmasse von Figuren in Kleinschen Räumen*. Österreich.-Akad.-Wiss.-Math.-Natur.-Kl.-Sitzungsber. II 188 (1979), 167-177.
 48. Bilinski,-Stanko: *Die Invarianten einer diskreten Transformationsgruppe endlicher Ordnung*. Rad-Jugoslav.-Akad.-Znan.-Umjet. 386 (1980), 89-93.
 49. Bilinski,-Stanko: *Die zu einer Gruppe gehörenden Funktionalgleichungen*. Rad-Jugoslav.-Akad.-Znan.-Umjet. 403 (1983), 55-67.
 50. Bilinski,-Stanko: *Zur Charakterisierung des Doppelverhältnisbegriffes durch Funktionalgleichungen*. Rad-Jugoslav.-Akad.-Znan.-Umjet. 403 (1983), 69-75.
 51. Bilinski,-Stanko: *Die quasiregulären Polyeder vom Geschlecht 2*. Österreich.-Akad.-Wiss.-Math.-Natur.-Kl.-Sitzungsber. II 194 (1985), 63-78.
 52. Bilinski,-Stanko: *Die quasiregulären Polyeder zweiter Stufe*. Österreich.-Akad.-Wiss.-Math.-Natur.-Kl.-Sitzungsber. II 196 (1987), 1-12.
 53. Bilinski,-Stanko: *Die windschiefen Archimedischen Polyeder höheren Geschlechtes*. Österreich.-Akad.-Wiss.-Math.-Natur.-Kl.-Sitzungsber. II 197 (1988), 315-326.
 54. Bilinski,-S.: *Vilko Niče (27.01.1902-16.10.1987)*. Glas.-Mat.-Ser. III 24(44) (1989), 227-231.
 55. Bilinski,-Stanko: *Ein Beitrag zur Polyedertheorie der Rhombokuboktaeder-Familie*. Österreich.-Akad.-Wiss.-Math.-Natur.-Kl.-Sitzungsber. II 201 (1992), 117-129.
 56. Bilinski,-S.: *Die Familie der abgestumpften quasiregulären Polyeder*. Österreich.-Akad.-Wiss.-Math.-Natur.-Kl.-Sitzungsber. II 204 (1995), 145-150.
- Literatura / izvori**
1. Pavković, -Boris: *Stanko Bilinski - Povodom 80. godišnjice života*. Istorija matematičkih i mehaničkih nauka (Matematički institut) 4 (1991), 71-83.
 2. *Stanko Bilinski*, Ljetopis JAZU 70 (1965), 185-188
 3. *Stanko Bilinski*, Ljetopis JAZU 70 (1987), 424-425
 4. *Hrvatski biografski leksikon*, I. svezak, Jugoslavenski leksikografski zavod, Zagreb, 1983.
 5. *Hrvatski leksikon*, I. svezak, Naklada leksikon d.o.o., Zagreb, 1996.
 6. *Spomenica u povodu proslave 300-godišnjice Sveučilišta u Zagrebu*, Sveučilište, Zagreb, 1969.
 7. *Spomenica Prirodoslovno-matematičkog fakulteta 1874 - 1974*, PMF, Zagreb, 1974.
 8. Vučković, -Milenko: *Nastavni i znanstveni rad na području matematičkih znanosti na Mudroslovnom, Filozofskom i Prirodoslovno-matematičkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu u razdoblju 1876-1976*. Stogodišnjica nastave i organiziranoga znanstvenog rada iz područja matematičkih znanosti na Sveučilištu u Zagrebu, PMF-Matematički odjel i Društvo matematičara i fizičara SRH, Zagreb, 1977, 9-51.
 9. *120 godina nastave prirodoslovlja i matematike na Sveučilištu u Zagrebu*, PMF, Zagreb, 1996.
 10. Ivanšić, -I.: *Djelatnost Društva u proteklih 40 godina - matematika*. Glasnik-Mat.-Ser. III 24(44) (1989), 651-653.
 11. Ivanšić, -I.; Mardešić, -S.; Pavković, -B.: *Pedeseta obljetnica Društva*. Glasnik-Mat.-Ser. III 30(50) (1995), 373-384.